

نقش مستشاری و دیپلماتیک شهید همدانی

در بحران امنیتی سوریه

حسین عباسی^۱

حمیدرضا قریشی^۲

کیوان حیدرنژاد^۳

چکیده

بررسی فعالیت‌های انقلابیون، به عنوان الگوهای برجسته امت اسلامی در طول مبارزه بی‌امان آزادیخواهان به علیه ظلم و بی‌عدالتی نقش به سزایی در تجدید حیات و ایجاد انگیزه در گروه‌ها و اصناف موجود در جامعه اسلامی که در جستجو روش برای تحقیق آرمان‌های خود هستند ایفا می‌نمایند. در این تحقیق نقش بی‌بدیل شهید همدانی در جلوگیری از فروپاشی نظام حاکم بر سوریه و نقش ایشان در برملا کردن توطئه‌های صهیونیستی و آمریکایی به عنوان یکی از ورق‌های زرین خدمات سپاهیان پاسدار توطئه‌های صهیونیستی و آمریکایی به عنوان یکی از ورق‌های زرین خدمات سپاهیان پاسدار در راستای تحقق حکومت مستضعفان و زمینه‌سازی حکومت جهانی حضرت مهدی (عج)، مورد بررسی قرار گرفته است.

این تحقیق با روش توصیفی - تحلیلی و با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و منابع اینترنتی و اسنادی در خصوص ایفای نقش مستشاری و دیپلماتیک شهید همدانی در شرایط بحران امنیتی و کنترل صحنه جنگ سوریه برای نظام جمهوری اسلامی مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد و سعی در پاسخگویی به این سؤال اصلی را دارد که نقش راهبردی و دیپلماتیک شهید همدانی در نظام جمهوری اسلامی کدامند. لازم به ذکر است که نقش مستشاری ایشان در شرایط خاص و بحران امنیتی سوریه بر صحنه‌های جنگ دشوار صورت گرفته و باعث موفقیت قابل توجهی برای نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران شد و نتیجه می‌گیریم که بایستی در آینده فعالیت این اسطوره‌های نظام جمهوری اسلامی را برجسته نمود و این تجربیات را در اختیار نسل‌های بعدی پاسداران انقلاب اسلامی قرار دهیم تا ظلم و ظالم تا ابد از فعالیت‌های این افراد و روی راحتی و آرامش را نبینند.

واژگان کلیدی

مستشار، دیپلماتیک، بحران امنیتی، شهید همدانی

۱. مدرس دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین(ع)، abbasi 201023@yahoo.com

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه جامع امام حسین(ع)، دانشکده فرماندهی و ستاد

۳. عضو هیئت علمی دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین(ع)، دانشکده امنیت

۱. مقدمه

حفظ دستاوردهای نظام جمهوری اسلامی ایران و کنکاش در نام‌گذاری سپاه به ما القاء می‌کند که سپاه پاسداران نهادی است که نباید در چارچوب مرزهای کشور محدود بماند و در رسالت جهانی خود را بایستی به نحو مطلوب به انجام رساند. از این‌رو، روح انقلابی‌گری و مطلوب‌گرایی، در اعضای این نهاد انقلابی موتور محرکه این عقیده آرمان می‌باشد که در طول مدت فعالیت آن، موتور پیش برنده هدف‌گذاری‌ها و تلاش در تحقیق این اهداف بوده است. لزوم شناخت و تبیین ویژگی‌های انقلابی ماندن و سعی در نهادینه‌سازی آن و... تلاش در خصوص تصمیم روحیات متعالی اعضای برجسته سپاه به بدنه این شجره طیبه جهت تداوم این حرکت مقدس از دغدغه‌هایی است که در پژوهشگران نیز پرداختن به این موضوع را ایجاد می‌نماید.

پرداختن به نقش سردار شهید حسین همدانی که در جریان برای سوریه. سطور فعال قرار گرفته و نقش فعال در طی آن ایفا نمود؛ و شناخت نقش و بی‌بدیل ایشان به‌عنوان مستشار نظامی و استفاده صحیح از فرصت‌های متعدد و تلاش در تسری روحیه انقلابی‌گر او استکبارستیزی، از جمله مقولاتی است که سعی در تبیین نهادینه‌سازی آن، گام مؤثری در ارائه نقشه راه برای نسل‌های بعدی سپاه خواهد بود که با سرمشق قرار دادن فعالیت گذشتگان خود، تداوم فعالیت‌های مؤثر سپاه را در جهان. ممکن نموده و الگوی مناسبی برای دیگران نهضت‌های آزادی‌بخش بوده و با روشنگری اتکا به ذات یزدان الهی و ایمان راسخ به وعده‌های قرآن در پیروزی حتمی مستضعفین بر مستکبرین، آنان را به مبارزه مقدس خود دلگرم و تلاش درخوری در زمینه‌سازی حکومت حضرت مهدی (عج) انجام دهیم.

۲. روش تحقیق و گردآوری اطلاعات

با توجه با اینکه از روش تحقیق توصیفی - تحلیلی استفاده می‌شود، «فن کتابخانه‌ای و منابع اینترنتی و اسنادی» نیز برای گردآوری اطلاعات موردنیاز استفاده شده است؛ و سعی می‌شود که با بهره‌گیری از فنون کتابخانه‌ای و اسنادی یعنی فیش‌برداری حداکثر استفاده در جهت پایایی و روایی مقاله بشود.

۳. داده‌های اطلاعاتی

۳-۱. مختصری از زندگینامه شهید حسین همدانی (۱۳۳۳ - ۱۳۹۴)

شهید حسین همدانی در سال ۱۳۳۳ دیده به جهان گشود و در عنفوان جوانی با تفکرات امام(ره) آشنا شد و از محضر درس مکارم اخلاق و احکام شهید محراب آیت‌الله مدنی که در همدان تبعید بودند، بهره‌ای بسزا برد. وی پس از پیروزی انقلاب اسلامی پایه‌گذاری و تأسیس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی استان همدان را آغاز و خود نیز به‌عنوان یکی از ارکان اصلی شورای عالی فرماندهی سپاه استان همدان، فعالیتش را آغاز کرد و با کمک هم‌رزمان و پاسداران آن خطه، به پاک‌سازی عناصر طاغوت و عوامل فساد و نفاق برآمده و از آنجایی که چندین بار به دست ساواک دستگیرشده و مورد تعقیب بود، عوامل طاغوت را به‌خوبی می‌شناخت.

با آغاز جنگ تحمیلی، لحظه‌ای درنگ نکرده و راه کردستان را در پیش گرفت و از آنجا که پیش از جنگ نیز به کمک مردم محروم کردستان شتافته و با دیگر دوستان و هم‌رزمان در آنجا نیز گروهک‌های ضدانقلاب را می‌شناخت، دیری نپایید که به‌صف دشمن‌ستیزان پیوست و فرماندهی عملیات‌های مطلع‌الفجر را با پیروزی کامل تجربه کرد. فرماندهی جبهه میانی سرپل ذهاب هم از دیگر گام‌هایی بود که در راستای مبارزه با دشمن بعثی برداشته و پس از مدتی کوتاه به همراه حاج احمد متوسلیان و شهید همت و شهید شهبازی در تشکیل و سازمان‌دهی لشکر ۲۷ محمد رسول‌الله(ص) نقش بسزایی داشت. عملیات فتح‌المبین و بیت‌المقدس آن‌هم با مسئولیت فرماندهی محورهای عملیاتی، تجربه‌ای نو در قالب هدایت تیپ و لشکر بوده که از فاتحان خرمشهر، سهمی را از آن خود کرد و سپس از تشکیل یگان‌های رزم سپاه به‌عنوان بانی و نخستین فرمانده لشکر ۳۲ انصارالحسین(ع) استان همدان، وارد میدان نبرد علیه دشمن بعثی شد.

دیری نپایید که هدایت و فرماندهی لشکر ۱۶ قدس گیلان را به او واگذار کردند و عملیات‌های مهم و حیاتی همچون کربلای ۴ و کربلای ۵ را با شیرمردان گیلکی به سرانجام رساند. معاونت اطلاعات و عملیات قرارگاه عملیاتی قدس که چندین لشکر و تیپ مستقل را تحت امر داشت، از او فرماندهی زبده همچون دیگر فرماندهان سپاه

اسلام ساخت و تا آخرین عملیات موفق رزمندگان اسلام با منافقین کوردل که بانام مرصاد به نتیجه رساند، لحظه‌ای آرام نگرفت و پس از دفاع مقدس به دانشگاه فرماندهی و ستاد رفته و تحصیل تئوریک و آکادمیک هدایت یگان‌ها را هم به تجربیات ارزنده‌اش افزود و با انتصاب به‌عنوان فرمانده قرارگاه نجف اشرف و لشکر ۴ بعثت در غرب کشور، کارنامه‌ای موفق از خود به‌جای گذاشت.

معاون هماهنگ‌کننده نیروی زمینی و جانشینی نیروی مقاومت بسیج در دو دوره و فرماندهی لشکر ۲۷ محمد رسول‌الله(ص) و به همراه آن، جانشینی قرارگاه ثارالله، از دیگر مسئولیت‌های ایشان بود و معاون مرکز راهبردی سپاه و مشاور عالی فرمانده کل سپاه و جانشینی سازمان بسیج مستضعفان از او فرماندهی کهنه‌کار با کوله‌باری تجربه و شناخت ساخته که سبب شده است تا حساس‌ترین و مهم‌ترین سپاه کشور که دارای ویژگی‌های خاص است، بر عهده ایشان گذاشته شود.

وی سردار همدانی را یکی از فرماندهان برجسته و زبده سپاه پاسداران در دوران دفاع مقدس دانست و بیان داشت: سردار همدانی از همان نخستین روزهای آغاز جنگ تحمیلی به جبهه‌های نبرد حق علیه باطل شتافت و رشادت‌ها و مجاهدت‌های بسیار زیادی را در طول ۸ سال دفاع مقدس انجام داد. معاون سیاسی سپاه آقای سنایی راد در خصوص شهید همدانی می‌فرماید: در دوران جنگ تحمیلی موارد زیادی پیش می‌آمد که شرایط برای رزمندگان اسلام سخت می‌شد و گره‌هایی در کار ایجاد می‌شد که سردار همدانی در بازکردن این گره‌ها و پیشبرد اهداف میدانی رزمندگان تبحر بالایی داشت.

از همان روزهای آغاز درگیری در سوریه، سردار همدانی با بصیرت و شناخت دقیقی که نسبت به ابعاد این واقعه داشت برای حمایت مستشاری از ارتش و نیروهای بسیج مردمی سوریه عازم این کشور شد. علی‌رغم اینکه چندین بار از سردار همدانی خواسته شد که برای استراحت و یا جابه‌جایی به ایران بازگردد، اما وی به دلیل دغدغه و حساسیتی که نسبت به بحران امنیتی سوریه و جولان تروریست‌های تکفیری موردحمایت آمریکا در این کشور داشت، مسائل سوریه را رها نکرد.

از همان آغاز شکل‌گیری و گسیل گروه‌های تروریستی تکفیری به منطقه که موردحمایت آشکار و پنهان آمریکا و متحدان منطقه‌ای‌اش بودند، سردار همدانی با

روشنگری به تبیین ماهیت آمریکایی - صهیونیستی آن‌ها پرداخت. سردار همدانی، درحالی که یک رزمنده و نیروی جهادی و میدانی بود، اما هیچ‌گاه عرصه‌های فکری و فرهنگی را مغفول نمی‌گذاشت و به‌ویژه در برقراری ارتباط با قشر جوان و فعالیت در عرصه جنگ نرم همواره پیشگام و پیشرو بود. سردار همدانی از همان آغاز بحران امنیتی سوریه معتقد بود که محور مقاومت در مقابل یک جریان وابسته به آمریکا قرار گرفته است، لذا وی انگیزه و اشتیاق زیادی برای حضور در جبهه نبرد سوریه داشت و در پایان نیز سرانجام این سردار سرافراز و خستگی‌ناپذیر سپاه اسلام پس از عمری مبارزه و جان‌فشانی، در جبهه نبرد با حرامیان تکفیری در مهرماه سال ۱۳۹۴ در سوریه به شهادت رسید. (<http://amlashma.ir/59799>)

۳-۲. مستشاران باید چه کسانی باشند؟

دین مبین اسلام برای طرف مشورت انسان خصوصیت‌های لازمه‌ای را ارائه داده که در روایات معصومین علیهم‌السلام آمده است. مشاور باید:

۳-۲-۱. خشیت الهی داشته باشد:

- ✓ امام صادق علیه‌السلام: شاور فی امرک الذین یخشون الله عزوجل: (الحیاء، ج ۱: ۱۶۸)
- درکار خود با کسانی مشورت کن که خشیت خدا را داشته باشند. (خشیت: بیم و هراس)
- ✓ امام علی علیه‌السلام: شاور فی امورک الذین یخشون الله ترشد: (میزان الحکمه ج ۵: ۲۱۴)
- در کارهایت با افرادی که خشیت خدا دارند، مشورت کن تا راه رشد را بیابی.
- ✓ امام علی علیه‌السلام: شاور فی حدیثک الذین یخافون الله: (همان: ۲۱۴) در گفتارت با کسانی که خوف خدا را در دل دارند مشورت کن.

۳-۲-۲. عاقل باشد:

- ✓ امام علی علیه‌السلام: شاور ذوی العقول، تأمن من الزلل و الندم: با عقلا مشورت کن تا از لغزش‌ها و پشیمانی‌ها در امان باشی.
- ✓ امام علی علیه‌السلام: من شاور ذوی الالباب علی الصواب: (میزان الحکمه ج ۵: ۲۱۵)
- هر کس با خردمندان مشورت کند به راه راست هدایت شده است. شاور فی أمورک مما

یقتضی الدین، من فیه خمس خصال: عقل، ... (الحیاء ج ۱: ۱۶۷)

✓ در کارهایت آنچه را که در اقتضا می‌کند مشورت کن، هر کس پنج خصوصیت دارد. دارای چنین اقتضایی است: و یکی از آن پنج خصلت عقل است...

✓ امام صادق علیه السلام... تجنب ارتجال الکلام... (همان: ۱۶۷) در مشورت از افرادی که بدون اندیشه و مطالعه، سخن می‌گویند دوری گزین...

✓ امام علی علیه السلام: مشاوره الجاهل المشفق خطر: (همان: ۱۶۷) با نادان کار دلسوز و دل‌نازک، مشورت کردن خطرناک است.

۳-۲-۳. بردبار و حلیم باشد.

✓ امام صادق علیه السلام: شاور فی امورک مما یقتضی الدین من فیه خمس خصال: عقل و حلم... (همان: ۱۶۷) باکسی که یکی از خصلت‌های پنج‌گانه‌اش حلیم بودن است مشورت نما...

۳-۲-۴. مجرب باشد.

✓ امام صادق علیه السلام... من فیه خمس خصال: عقل و حلم و تجربه... (همان: ۱۶۷) باکسی مشورت کن که پنج داشته باشد... و یکی از آن خصلت‌ها تجربه داشتن است...

✓ امام صادق علیه السلام: ایاک و الرأی الفطیر... (همان: ۱۶۷) از پذیرفتن نظر ناپخته بر حذر باش...

✓ امام علی علیه السلام: أفضل من شاورت ذوی التجارب... (میزان الحکمه ج: ۲۱۵) برترین افرادی که با آنان مشورت می‌کنی تجربه‌داران می‌باشند.

۳-۲-۵. ناصح باشد.

✓ امام صادق علیه السلام: من فیه خمس خصال... و نصح... (الحیاء ۱ ص ۱۶۷) باکسی مشورت کن که دارای پنج خصلت باشد... و یکی از آن خصلت‌ها ناصح بودن است. ...

✓ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: مشاوره العاقل رشد و یمن و توفیق من الله (میزان الحکمه ج ۵: ۲۱۵) مشورت با انسان عاقل نصیحت‌گر، رشد، مبارک و توفیقی از جانب خدا است.

۳-۲-۶. اهل تقوا باشد.

✓ امام صادق علیه السلام...: من خمس خصال... و تقوی (الحیاء ج ۱: ۱۶۷) باکسی مشورت کن که دارای پنج خصلت باشد... و یکی از آنها تقوی داشتن است.

۳-۲-۷. شجاع باشد.

✓ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: یا علی لا تشاورن جبناً فانه یضق علیک المخرج (الحیاء ج: ۱۶۷) ای علی با انسان ترسو مشورت نکن که او راه خروج را بر تو باریک می کند.
✓ امام علی علیه السلام: لا تدخلن فی مشورتک... جبناً یضعف علیک الأمور (میزان الحکمه ج ۵: ۲۱۳) انسان ترسو را مشورت نگیر که امور را بر تو سست می کند. از عدم کارایی امور بر تو سخن می گوید.

۳-۲-۸. سخاوتمند و کریم باشد.

✓ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: لا تشاورن البخیل یقصر بک عن غایتک (الحیاء ج ۱: ۱۶۷) با بخیل مشورت مکن که تو را از مقصد باز می دارد.
✓ امام علی علیه السلام: لا تدخلن فی مشورتک بخیلأ یخذلک عن الفضل و یعدک الفقر (میزان الحکمه ج ۵: ۲۱۳) حتماً انسان بخیل را به مشورت نگیر که تو را از فضل و بخشش باز می دارد و عده فقر و بیچارگی به تو می دهد.

۳-۲-۹. حریص نباشد.

✓ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: لا تشاورن حریصاً فانه یزین لک شرهأ (الحیاء ج: ۱۶۷) با انسان حریص مشورت مکن که پرخوری و شکم پرستی را بر تو جلوه می دهد.
✓ امام علی علیه السلام...: و لا حریصاً یزین لک الشره بالجور (الحیاء ج ۱: ۱۶۷): ... انسان حریص را در مشورتت شرکت نده که او پرخوری و شکم پرستی با ظلم و ستم را بر تو جلوه می دهد.

۳-۲-۱۰. سبک مغز و احمق نباشد.

✓ امام صادق علیه السلام: لا تشاور أحمق... (میزان الحکمه ج ص ۲۱۳) با احمق و

سبک مغز مشورت نکن.

✓ امام علی علیه السلام: ... و لا علی وغد (الحیاء ج ۱: ۱۶۷) با انسان پست، فرومایه و دیوانه مشورت نکن.

۱۱-۲-۳. دروغ گو نباشد.

✓ امام علی علیه السلام: لا تستشر الکذاب فانه کالسراب یقرب الیک البعید و یبعد علیک القریب (میزان الحکمه ج ۵: ۲۱۴) با دروغ گو مشورت نکن که مانند سراب است، دور را به تو نزدیک و نزدیک را برائت دور می نمایاند.

۱۲-۲-۳. استبداد رأی نداشته باشد.

✓ امام علی علیه السلام: ... لا تشر علی مستبد برأیه (الحیاء ج ۱ ص ۱۶۷) با انسان مستبد مشورت نکن.

✓ امام صادق علیه السلام: لا تشاور من لا یصدقہ عقلک و ان کان مشهوراً بالعقل و الورع (میزان الحکمه ج ۵: ۲۱۴) با انسانی که عقلت او را تصدیق نمی کند مشورت نکن اگرچه به عاقل بودن و زهد داشتن شهرت داشته باشد.

۱۳-۲-۳. بوقلمون صفت نباشد.

✓ امام علی علیه السلام: ... و لا علی المتلون (الحیاء ج ۱: ۱۶۸) با انسان بوقلمون صفت که هر لحظه به رنگی درمی آید مشورت نکن.

۱۴-۲-۳. لجوج نباشد.

✓ امام علی علیه السلام: ... و لا علی لجوج (همان: ۱۶۸) با انسان خیره سر و ستیزه جو مشورت نکن.

۱۵-۲-۳. زن عاقلی باشد.

امام علی علیه السلام: ایاک و مشاوره النساء الا من جربت بکمال عقل (همان: ۱۶۸) از مشورت بانوان به پرهیز مگر طرف مشورت، زنی باشد که کمال عقلی او را به تجربه سنجیده باشی.

۳-۳. مستشاران ناهماهنگ با اهداف نظام

اگر یک جامعه، برنامه ریزان حکومتی‌اش افرادی باشند که در نظام سابق، در همان پست‌ها و از کارگزاران آن بوده‌اند، همان‌طور که خود عاملی برای فروپاشی رژیم سابق شده‌اند، نمی‌توانند کارایی لازم را برای حفظ رژیم فعلی داشته باشند و همچنان با آن طرز تفکرات، روحیه و روش‌های ملکه شده در وجودشان ضربه‌های مهلکی را، مقطع‌های خاصی بر پیکر نظام و جامعه فرود می‌آورند. در جایی که امام علیه‌السلام راجع به وزرا و کارگزاران رژیم پیشین به مالک اشتر هشدار می‌دهد، به‌طریق اولی برنامه ریزان سابق که عملاً برتر از کارگزاران نظام پیشین و خط دهنده به آنان هستند، جایی برای ادامه حیات سیاسی ندارند. باید آنان را از رأس هرم طراحان و برنامه نویسان کنار گذاشت. ان شر وزرائک من کان للأشرار قبلک وزیراً و من شرشکهم فی الاثم: بدترین دستیاران کسانی هستند که برای اشرار پیش از تو وزیر بوده و هر که در جرائم آنان مشارکت داشته است.

فلا یكونن لک بطانۃ، فأنهم أَعوان الاثمة و اخوان الظل (نهج‌البلاغه. نامه ۵۳: ۱۳۸) مبدا این افراد. که در دولت جنایتکاران و در جرائم آنان مشارکت داشته‌اند. همراه و محرم اسرار شوند، زیرا اینان یاوران گناهکاران و برادران ستمکارانند. علاوه بر مطلب فوق، مستشاران و اهل مشورت باید ۱۵ خصوصیت داشته باشند که در این بحث آورده می‌شود:

۳-۴. اتحاد میان سوریه و ایران

حمایت ایران از سوریه ریشه در اتحادی دین‌محور و مبتنی بر شیعه‌گری ندارد بلکه اتحادی سیاسی و موردنیاز برای حفظ پیوند ایران با حزب‌الله در لبنان و گسترش قدرت ایران در منطقه‌ی خاورمیانه است. این اتحاد نخست توسط بنیان‌گذار جمهوری اسلامی امام خمینی (ره) و رئیس فقید سوریه حافظ اسد در زمانی منعقد شد که حافظ اسد با دیگر قدرت‌های عرب در منطقه اختلاف داشت و حمایت (دست‌کم لفظی) خود را از ایران در جنگ ایران و عراق اعلام کرد. رژیم اسد مبدل به حلقه‌ای اتصالی ضروری با حزب‌الله در لبنان شد و اجازه داد که دولت ایران بتواند سلاح‌های خود را به لبنان

انتقال دهد و اطلاعات محرمانه را ردوبدل کند. (کساب و الشامی، ۱۳۹۴: ۲۱۳)

پس از آغاز اغتشاشات در سوریه ۲۰۱۱، حمایت ایران از نظام سوریه نخست لفظی بود و تبلیغات توطئه محور اسد را تکرار می کرد؛ اما در تابستان ۲۰۱۳ تضعیف شدید نیروهای اسد به سبب ترک خدمت سربازان و افسران و مسلح شدن مردم عادی برای دفاع از شهرها و محلاتشان باعث شد که ایران مستشاران نظامی خود را به سوریه بفرستد. (یاسین کساب و الشامی، ۱۳۹۴: ۹۲) بخشی ارتش سوریه و دفاع وطنی اکنون به توسط مستشاران ایران هدایت می شوند. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به تعلیم «تیروی دفاع وطنی» سوریه متشکل از ۷۰ هزار پرداخت. بدین ترتیب ملاحظه می شود که تا این موقع مقابله با بسط نفوذ ایدئولوژیکی، سیاسی و نظامی داعش در مناطق هم جوار از جمله سوریه، عامل تعیین کننده ای در ترسیم استراتژی نظامی ایران در منطقه و هم سوریه باشد. البته سوریه به عنوان جبهه از سیاست خارجی ایران عمل می کند؛ و دریافت کمک های اقتصادی و نظامی و عقد قراردادهای نظامی و فرستادن نیروهای آموزشی به ایران و جلب مستشاران به سوریه در این راستا معنی و مفهوم پیدا می کند. یکی دیگر از عوامل زمینه ساز در نیروهای آموزشی و جذب مستشاران نظامی ایرانی به سوریه را باید در ارسال تسلیحاتی جستجو کرد. خرید و دریافت سلاح های مدرن توسط سوریه از ایران که خود داستان مفصلی دارد بی شک مستلزم آموزش کاربرد آن ها می باشد.

۵-۳. علت حضور به صورت مستشاری در سوریه از زبان شهید همدانی

سردار همدانی بانام «ابووهب» به عنوان مستشار ارشد نظامی وارد سوریه شد. ایشان بیان نمودند: امروز در سوریه و عراق با تروریست هایی مواجه هستیم که سردمداران آن ها عامدانه به دنبال ایجاد فضای اسلام هراسی هستند. سرکردگان این گروهک ها مستقیماً از دستگاه های جاسوسی برخی از کشورها تغذیه می شوند و برخی از کشورهای منطقه با خرید نفت و دادن سلاح به آن ها در ناآرامی ها دخیل هستند.

(<http://kayhan.ir/fa/news/>)

سردار حسین همدانی در شرایطی مدیریت مستشاری ایران در سوریه را به عهده گرفت که همه شواهد و قرائن از سقوط قطعی نزدیک دولت سوریه خبر می داد. بسیاری

از بخش‌های سوریه از سوی گروه‌های مسلح معارض به تصرف درآمده بود و پایتخت نیز در محاصره این نیروها قرار داشت. در داخل ایران، سوریه و در سطح منطقه کمتر کسی تردید داشت که کمتر از یک‌ماه دولت سوریه ساقط می‌شود. در آن اوضاع سردار همدانی مسئولیت اداره این پرونده را به عهده گرفت. درست است که همدانی «تکلیف‌گرا» بود، اما پذیرش پرونده سوریه را از موضع بالاتری انجام داد و آن «اعتماد به نصرت خدا» بود. همدانی را من در آن روزها در دفتر کارش دیدم. او تردیدی نداشت که خداوند متعال به او برای برگرداندن صحنه کمک خواهد کرد و از این رو با همین اعتماد، در دل خطر فرو رفت و حدود یک‌سال و نیم بعد توانست صحنه را به نفع جبهه مقاومت برگرداند. حضور «حاج حسین» در سوریه یک حضور حسینی بود؛ یعنی از یک سو می‌دانست که فرماندهی یک نبرد نابرابر را به عهده گرفته است و از سوی دیگر باید به گونه‌ای حضور می‌یافت که اطمینان به پیروزی را در دیگران ایجاد می‌کرد. او این همه را در همراه کردن همسر و فرزندان دیده بود و از این رو مقامات سوریه که به شدت نگران اوضاع شده بودند وقتی دیدند همدانی با زن و بچه در صحنه حضور یافته است، مطمئن می‌شدند که از یک طرف همدانی تا آخر با آن هاست و ثانیاً او برای غلبه بر دشمن آمده، نه برای شکست خوردن، اما سردار همدانی این همه را از همان «اعتماد به نصرت خدا» داشت. شهید حسین همدانی حدود یک‌سال و نیم پس از آنکه پرونده مستشاری سوریه را به دست گرفت، توانست فرماندهان سوریه را با خود هماهنگ کند. بالاخره ارتش سوریه برتری همدانی را در طراحی عملیات پذیرفت و با او هماهنگ شد. (تابلو سیاسی، ۱۳۹۴، شماره ۲۷۱)

✓ بسیج همگانی

از نظر امام راحل رحمه‌الله نیروهای مسلح اعم از ارتش و سپاه پاسداران، بازوان اصلی قدرت دفاعی کشور به حساب می‌آیند. با این حال ایشان حضور فعال عامه مردم را در کنار نیروهای مسلح از بزرگ‌ترین راهبردهای دفاعی می‌دانند و با توجه به اهداف فراگیر انقلاب اسلامی، آمادگی همه‌جانبه و درعین حال سازمان‌یافته نیروهای مردمی را در قالب بسیج از اولویتهای مهم قلمداد می‌نمایند و می‌فرمایند: «در شرایط بازسازی

نیروهای مسلح، باید بزرگ‌ترین توجه ما به بازسازی نیروها و استعدادها و انتقال تجارب نظامی و دفاعی به کلیه آحاد ملت و مدافعان انقلاب باشد». (امام خمینی، ص ۷۰)

همچنین می‌فرمودند: «مملکت اسلامی باید همه‌اش نظامی باشد و... همه‌جا باید این‌طور بشود که یک مملکتی که ۲۰ میلیون جوان دارد، باید ۲۰ میلیون تفنگدار داشته باشد و ۲۰ میلیون ارتش داشته باشد و یک چنین مملکتی، آسیب‌پذیر نیست». (همان ص ۲۳۹)

گرچه ممکن است که در بدنه این نیروها تروریستی افرادی گمراه وجود داشته باشند که اعتقادات افراطی و تند آن‌ها توسط سرکردگان تکفیری‌ها مورد بهره‌برداری قرار گرفته است اما عمده هدایت‌کنندگان تکفیری‌ها می‌دانند که برای کجا کار می‌کنند. سیر تشکیل نیروهای بسیج مردمی در عراق و سوریه، در ابتدا بسیار دشوار بود که نیروها نظامی در عراق و سوریه و فرماندهان آن‌ها را با تعبیر بسیج مردمی و کار ویژه آن آشنا کنیم. آن‌ها گمان می‌کردند که بسیج مردمی در موازات ارتش نظامی غیرممکن است و این نگاه به دلیل عدم داشتن یک درک ملموس از مفهوم بسیج بود.

مدتی زمان برد تا نیاز و ضرورت تشکیل بسیج در سوریه برای فرماندهان نظامی این کشور جا بیافتد و عملاً زمانی این اتفاق افتاد که برخی از اقدامات معجزه‌آسای بسیجی در این کشور رخ داد. مهم‌ترین نمونه آن آموزش‌های فوق‌سریع به نیروهای مردمی بود. در کشور سوریه آموزش به خدمه تانک چیزی حدود یک سال طول می‌کشید اما در شرایط بحران امنیتی نیاز بود که مردم این کشور برای دفاع از کیان خود به‌سرعت آموزش ببینند. در این مسیر ما نیروهای داوطلب را برای آموزش گرد هم آوردیم و ظرف ۱۲ روز آموزش‌های خدمه تانک را ارائه کردیم. بعد از پایان دوره، مسئولین نظامی سوریه باور نمی‌کردند و می‌گفتند که این‌ها بعید است که بتوانند از عهده کار میدانی برآیند. وقتی در میدان عمل از نیروهای آموزش‌دیده سؤالات فنی شد و آن‌ها کار خود را به نمایش گذاشتند برای نه وزیر دفاع و نه هیچ مقام نظامی دیگر این مهارت‌ها قابل‌باور نبود. اینجا بود که گوشه‌ای از معجزه‌های تشکیل بسیج مردمی و نیروهای داوطلب قابل‌باور شد.

در روزهای اول بحران امنیتی در سوریه که تکفیری‌ها به دمشق نزدیک شده بودند و

حتی بسیاری از نیروهای نظامی روس در بلا تکلیفی به سر می‌بردند تحرکات بسیج مردمی و شجاعت‌های نیروهای حاضر در دمشق باعث شد که کارآمدی بسیج و تجربیات مستشاران ایرانی برای سوریه بیش‌ازپیش ملموس شود. کسانی که می‌گفتند امکان ندارد که مثلاً کسی ظرف ۱۲ روز همه مهارت‌های کار با یک تانک جنگی را بیاموزد و یا می‌گفتند تشکیل یک بسیج نظامی مردمی در کنار ارتش امکان ندارد بعد از دفاع جانانه همین نیروها از حرم حضرت زینب (س) و طرد تکفیری‌ها از اطراف مقر حکومتی در پایتخت اذعان کردند که راه‌حل بحران امنیتی سوریه همین بسیج مردمی است. امروز سوریه به‌عنوان عمق استراتژیک برای جبهه مقاومت از هر محور دیگری مهم‌تر و اساسی‌تر است و البته برای تروریست‌ها و ایادی استکبار نیز به همین اندازه مهم است چراکه می‌دانند شاهراه ارتباطی و استراتژیک برای پیروزی‌های بعدی همین منطقه شام است. امروز در عراق و سوریه جوان‌های شیعه و سنی فوج فوج داوطلب مبارزه با تروریست‌ها هستند و نیاز اصلی ما آموزش‌های خوب و اثرگذار به مردم برای رقم زدن سرنوشت کشورشان است. (<http://www.mehremashregh.ir/news/>)

✓ **سردار حسین همدانی در شرایطی مدیریت مستشاری ایران در سوریه را به عهده گرفت**
سردار حسین همدانی در شرایطی مدیریت مستشاری ایران در سوریه را به عهده گرفت که همه شواهد و قرائن از سقوط قطعی نزدیک دولت سوریه خبر می‌داد. بسیاری از بخش‌های سوریه از سوی گروه‌های مسلح معارض به تصرف درآمده بود و پایتخت نیز در محاصره این نیروها قرار داشت. در داخل ایران، سوریه و در سطح منطقه کمتر کسی تردید داشت که کمتر از یک‌ماه دولت سوریه ساقط می‌شود. در آن اوضاع سردار همدانی مسئولیت اداره این پرونده را به عهده گرفت.

درست است که همدانی «تکلیف‌گرا» بود، اما پذیرش پرونده سوریه را از موضع بالاتری انجام داد و آن «اعتماد به نصرت خدا» بود. همدانی را من در آن روزها در دفتر کارش دیدم. او تردیدی نداشت که خداوند متعال به او برای برگرداندن صحنه کمک خواهد کرد و از این‌رو با همین اعتماد، در دل خطر فرو رفت و حدود یک‌سال و نیم بعد توانست صحنه را به نفع جبهه مقاومت برگرداند. حضور «حاج حسین» در سوریه یک

حضور حسینی بود؛ یعنی از یک سو می دانست که فرماندهی یک نبرد نابرابر را به عهده گرفته است و از سوی دیگر باید به گونه ای حضور می یافت که اطمینان به پیروزی را در دیگران ایجاد می کرد. او این همه را در همراه کردن همسر و فرزندان دیده بود و از این رو مقامات سوریه که به شدت نگران اوضاع شده بودند وقتی دیدند همدانی با زن و بچه در صحنه حضور یافته است، مطمئن می شدند که از یک طرف همدانی تا آخر با آنهاست و ثانیاً او برای غلبه بر دشمن آمده، نه برای شکست خوردن، اما سردار همدانی این همه را از همان «اعتماد به نصرت خدا» داشت. شهید حسین همدانی حدود یک سال و نیم پس از آنکه پرونده مستشاری سوریه را به دست گرفت، توانست فرماندهان سوریه را با خود هماهنگ کند. بالاخره ارتش سوریه برتری همدانی را در طراحی عملیات پذیرفت و با او هماهنگ شد. همدانی در این فاصله تجربه بسیج را در سوریه پیاده کرد. ظرف شش تا ۹ ماه موفق شد «دفاع وطنی» که همان بسیج ملی است را با ترکیب نیروهای جوان شیعه و سنی به وجود آورد و از این ها به مثابه نیروهای خط شکن استفاده کند. این نیروهای جدید که قالب آموزشی جدیدی داشتند، توانستند عملیات های مهمی انجام دهند و امروزه نیروهای دفاع وطنی خود یک ارتش کارآمد غیرکلاسیک هستند و به سرمایه ای برای مردم سوریه تبدیل شده اند.

یکی دیگر از نکاتی که باید درباره سردار همدانی گفته شود، ولایتمداری او در عرصه بین الملل بود. ولایتمداری یک شاخص مهم در صداقت فرد است و زمانی اندازه آن مشخص می شود که «ابتلای بزرگی» پیش آید. این ابتلا در سال ۸۸ پیش آمد و معلوم شد که خیلی از مدعیان، ولایتمدار نیستند ولایتمداری شان تنها به درد دوران عادی می خورد که «یدخلون فی دین الله افواجا»؛ اما ولایتمداری در عرصه بین المللی از ولایتمداری در عرصه داخلی مهم تر است؛ چراکه در عرصه بین المللی ما با انواعی از مشکلات و محدودیت ها روبه رو هستیم. در اینجا حفظ باور نسبت به «حقانیت» و «کارآمدی» و «بایستگی» رأی و نظر ولایت خیلی دشوار است ضمن آنکه در این حوزه به دلیل خارج از دسترس بودن خیلی از شرایط، نظر رهبری از توسعه میدانی برخوردار است؛ یعنی فرد ولایتمدار به اقتضای صحنه می تواند بعضی از تصمیمات را شخصاً بگیرد. در اینجا توجه فرد به نظر رهبری و تلاش وسیع او برای تحقق آنچه «ولایت امر»

فرموده‌اند از اهمیت مضاعفی برخوردار است. شهید حسین همدانی از این زمره افراد ولایت‌مدار بود که وقتی نظر ولایت امر را بر لزوم حفظ سوریه از نفوذ جبهه استکبار دریافت کرد برای تحقق آن به‌طور جدی وارد میدان شد و یقین داشت که نظر ولایت حتماً محقق می‌شود. او این صحنه دشوار را با تبسمی رضایتمندانه مدیریت کرد، نه با تسلیمی ناباورانه و همین عامل شهید همدانی را «دَریِ ثمین» در عرصه «ولایت‌مداری بین‌الملل» قرار داده است. (<http://basirat.ir/fa/print>)

۳-۶. خدمات مستشاری

خدمات مستشاری یکی از چهار کارکرد اصلی دانشگاه طبق اساسنامه مصوب و ابلاغی (س ک ن م) است. خدمات مستشاری عبارت است از: ارائه مشورت‌های علمی، فکری، مدیریتی، کارشناسی و خدمات مهندسی مشاوره کاربرد شناسایی و ارائه راه‌حل به‌موقع نیازها، بهینه و مطلوب‌سازی راهبردها، فرآیندها، تصمیم‌ها و یا حل یک مسئله؛ که به جند مورد آن اشاره می‌شود:

✓ دفاع از اماکن مذهبی و مقدسات اسلامی

با این‌همه تنها وجود بارگاه حضرت زینب (سلام‌الله‌علیه‌ها) و دیگر اماکن مذهبی هم کافی است تا چرایی حضور مستشاری ایران در سوریه و شهادت همدانی‌ها مشخص شود. آن‌ها شب و روز در جای‌جای سوریه مبارزه کردند تا امنیت روز و شب تهران و مشهد و اصفهان و زاهدان فراهم شود. «شهید همدانی... این‌ها اسمی هم ندارند؛ یک تعدادی‌شان معروف می‌شوند و شناخته می‌شوند، اکثرشان معروفیتی هم ندارند اما این‌ها دارند امنیت را برای من و شما حفظ می‌کنند. اگر امنیت نباشد، دانشگاه نیست، تحقیق نیست، پژوهش نیست، نخبه‌سازی نیست. آنجایی که امنیت نیست، درواقع هیچ چیز نیست» (۹۴/۷/۲۲) هوشیاری این است که دشمن را در نه در خانه یا پشت در بلکه هزاران کیلومتر آن‌طرف‌تر متوقف کنی و شکست دهی، راهبردی که ایران انقلابی آن را با حاج «احمد متوسلیان» و یارانش آغاز کرد و تا حضور در سوریه و راه‌اندازی گروه‌های «دفاع وطنی» و تشدید روحیه مقاومت و انقلابی‌گری در سوری‌ها ادامه داشت.

درست از همان ایام بود که ورق در شام برگشت و حلقه‌ی محاصره‌ی دمشق شکسته شد تا بار دیگر بر همگان اثبات شود که محور مقاومت هر جا که پا بگذارد موفقیت‌ها را به نام خود ثبت می‌کند. موضوعی که رهبر معظم انقلاب این‌گونه به آن اشاره می‌کند: «جمهوری اسلامی، به توفیق الهی و به حول و قوه‌ی الهی، نه فقط مانع نفوذ دشمن در درون خود می‌شود، [بلکه] تا حدود زیادی مانع پیاده کردن نقشه‌های دشمن در منطقه هم شده است» (۹۴/۷/۱۵). همین عزم و اراده همراه با برنامه‌ریزی دقیق و حضور منسجم است که باعث شده سوریه‌ای که یکی از حامیان برجسته منطقه‌ایش سه سال پیش بیان نمود «می‌خواهد تا چند هفته دیگر با برادرانش. همان تروریست‌های مخالف حکومت سوریه. در مسجد اموی دمشق نماز بخواند»، اکنون در شرایطی قرار بگیرد که روسیه با قوای نظامیش همسوتر با محور مقاومت به هدف قرار دادن مواضع تکفیری‌ها بپردازد و چین هم عزمش را برای کمک نظامی در سوریه جزم‌تر نماید. لذا امروز دشمن متجاوز که طبیعتش در «پنجه انداختن» است احساس کرده که خاک‌ریز سوریه قابل نفوذ نیست و سخن از راه‌حل سیاسی به میان می‌آورد. این‌ها همه از «توفیقات مقاومت» است و ناشی از خون پاک شهدای سوری، ایرانی، عراقی، لبنانی، افغانی و ... در این سرزمین پیر و جوان، از سردار همدانی تا جهاد مغنیه، خونشان به زمین ریخت تا درخت مقاومت و بیداری اسلامی را آبیاری کنند تا امروز به جایی برسد که «تُرْهَبُونَ بِهْ غَدَوْ اللَّهِ وَ غَدَوْكُمْ». در تحلیل وقایع سوریه مهم‌ترین مسئله گم نکردن ریشه‌ی اصلی و پشت پرده آن است. متوقف شدن در گروه‌های تکفیری و اقداماتشان بدون توجه به علل و حامیان شکل‌گیری آن‌ها به بیراه رفتن است. نمی‌توان موضوعی چالشی را در منطقه غرب آسیا بررسی کرد و ردی از صهیونیست‌ها ندید. محور سیاست‌های آمریکا در منطقه هم حفظ و تقویت این رژیم جعلی است. از همین جاست که اختلاف مبنایی ما با آمریکایی‌ها آغاز می‌شود ما رژیم صهیونیستی را غده سرطانی می‌دانیم که «۲۵ سال آینده را نخواهد دید» و آمریکا حفظ کیان آن را اصل تغییرناپذیر سیاست خارجی‌اش. از منظر آمریکایی‌ها، خاورمیانه جدید، تجزیه منطقه، راه‌اندازی و حمایت از گروه‌های تروریستی، پشتیبانی تمام‌قد از رژیم‌های دیکتاتوری، همه و همه برای حفظ امنیت اسرائیل است. (<http://shajar.aqr.ir>)

✓ اهمیت استراتژیک سوریه در محور مقاومت

اگرچه پادشاه جوان اردن در سال ۱۳۸۳ از سوی غربی‌ها مأموریت یافت کلیدواژه‌ی «هلال شیعی» را وارد ادبیات سیاسی جهان اسلام کند تا به ایران هراسی و شیعه هراسی دامن بزند، اما امروز بیش از آن سخن از محور مقاومت و موفقیت‌هایش در سطح منطقه رواج دارد. بارزترین نکته در مروری اجمالی بر تحولات سال‌های اخیر منطقه‌ی غرب آسیا، نزاع محور مقاومت با رژیم صهیونیستی و دشمنان منطقه‌ای و فرا منطقه آن و دست بالای محور مقاومت در همه این سال‌هاست. آزادسازی جنوب لبنان، جنگ ۳۳، نبرد ۲۲ و ۸ روزه غزه در کنار توفیقات روزافزون جمهوری اسلامی در حوزه‌های علمی، نظامی و هسته‌ای گوشه‌ای از دستاوردهای نیروهای انقلابی و جهادی در پهنه‌ی دریای مدیترانه تا خلیج فارس است. به‌همین دلیل اسرائیل و حامیانش فرصت بحران امنیتی داخلی سوریه را غنیمت شمرده و همه‌ی همت خود را مصروف ضربه زدن به محور مقاومت از طریق فروپاشی دولت این کشور و از بین بردن تمامی زیرساخت‌ها و توان نظامی آن، کردند. اکنون سوریه نماد مقاومت و شکست‌ناپذیری آن است. نکته‌ای که سید حسن نصرالله هم به آن اشاره می‌کند: «زمانی که جوانان ما در سوریه به شهادت می‌رسند برای لبنان و سوریه و فلسطین شهید می‌شوند اگر سوریه رفت، فلسطین و قدس از دست می‌روند و گم می‌شوند». سوریه در سال‌های متوالی از سویی همچون خاکریزی گسترده در مقابل تجاوزات صهیونیست‌ها پایداری کرده تا مانع گسترش خطر اسرائیل شود و از سوی دیگر مسیری امن و کانالی مطمئن برای حمایت و پشتیبانی از حزب‌الله لبنان و حماس و جهاد و سایر گروه‌های فلسطینی بوده است. به همین دلیل است که سید مقاومت می‌گوید: «اگر سوریه سقوط کند مقاومت محاصره خواهد شد و اسرائیل به لبنان خواهد آمد و همه‌ی دستاوردهای مقاومت از بین خواهد رفت، سوریه «کمر مقاومت» است و مقاومت نمی‌تواند همین‌طور تماشاجی باشد و ببیند که این کمر شکسته می‌شود». (همان سایت)

✓ حضور گروه‌های تکفیری، تروریستی در شام

مهم‌تر از تهدیدات امنیتی این گروه‌ها برای منطقه‌ی ما و بلکه کل جهان، اندیشه و

برنامه‌ای است که چنین گروه‌هایی را تأسیس و تجهیز کرد. سیمور هرش تحلیل‌گر سرشناس آمریکایی در سال ۲۰۰۷ در گزارشی از همکاری دولت وقت آمریکا و عربستان سعودی برای تضعیف ایران و حزب‌الله در سوریه و لبنان خبر داده و محصول جانبی این همکاری را رشد و روی کار آمدن گروه‌های افراطی سلفی در منطقه می‌داند. غرب با راه‌اندازی و حمایت از این گروه‌ها دو هدف را دنبال می‌کند؛ اولاً انحراف در مسیر بیداری اسلامی و تضعیف محور مقاومت؛ ثانیاً ادامه بازی نخ‌نما شده‌ی مبارزه با تروریسم و تشکیل ائتلاف فشل ضد داعش تا بلکه بتوانند از طریق آن‌هم خود را فرشته‌ی نجات جا بزند و هم نقش خود را در تقویت داعش، النصره و ... پنهان کند. حال این سؤال مطرح می‌شود که چرا عده‌ای هنوز به صداقت و توانمندی آمریکا باور دارند و برای حل مشکلات به آن دخیل می‌بندند؟ (همان سایت)

۳-۷. اهداف خدمات مستشاری

- ✓ تصمیم‌سازی: بر اساس مبانی علمی و منطقی برای مدیران و فرماندهان است. (با استفاده از توانمندی‌های علمی و تخصصی مستشاران)
- ✓ ارتباط دانش با صحنه عمل: یکی از مشکلات دانشگاه‌ها، جدا بودن آموزش از صحنه عمل است.
- ✓ ایفای نقش دانشگاه.
- ✓ تبدیل دانش ضمنی به دانش صریح: از آنجاکه تجربه متراکمی در سطح سپاه موجود است مستشاران می‌توانند ضمن حضور در عرصه و میدان عمل دانش ضمنی موجود در رده‌ها را با تجربه و دانش خویش به دانش صریح و قابل استفاده تبدیل نمایند.
- ✓ شناسایی نظام مسائل و مشکلات سپاه: شناسایی و ارائه راه‌حل‌های کاربردی
- ✓ جهت‌دهی به سیاست‌های حمایتی.
- ✓ فعالیت در حوزه بین‌الملل: توانمندسازی و ارائه راهبردهای کلان به ارتش کشورهای دوست و همسو، نهضت‌ها، جنبش‌های اصیل اسلام و عدالت‌خواه در سطح جهان بنا به توصیه فرماندهی کل سپاه در راستای مأموریت‌های محوله به دانشگاه.

۸-۳. سطوح خدمات مستشاری

✓ راهبردی: تعیین و تبیین نیازهای راهبردی، تدوین و تدریس و سیاست‌ها، ایجاد اتاق فکر سپاه، کشف و ترسیم آینده.

✓ نقش راهبردی سردار همدانی در جنگ سوریه: با عقب رانده شدن تروریست‌ها از حومه لاذقیه توسط بمباران روس‌ها و همچنین خبرهای خوشی که از حماه و آزادسازی بخش‌های وسیعی از حلب به گوش می‌رسد، نشان‌دهنده آن است که سردار راهی را در عملیات زمینی آغاز کرد که در نهایت منجر به آزادسازی کامل سوریه خواهد شد. سردار همدانی در بدو اعزام به سوریه، از رهبری دستور می‌گیرد که باید به هر نحوی که شده در آنجا بماند و برای مدیریت اوضاع در کنار نظامیان سوریه باشد. مقام معظم رهبری تأکید داشت که سوریه مانند یک «طفل مریض» است که خود از بیماریش مطلع نیست و شهید همدانی باید در کنارش بماند و اگر دکتر نیامد و دارو نخورد؛ او را به این کار تشویق کنید. سرداری که بیش از این بند پوتین‌هایش را در فتنه ۸۸ سفت بسته بود؛ در دمشق ماند و با تأسیس نیروهای مردمی، «تیپ فاطمیون» و سایر نیروهای رزمنده، از حرم حضرت زینب(س) دفاع کرد و تروریست‌ها را به یاری خداوند متعال از حریم حرم دور کرد. دمشق که در آن روزها رنگ و بوی سقوط از آن به گوش می‌رسید. به‌نحوی که حتی مستشاران و سران کشورهای حامی سنتی اسد؛ مانند چین و روسیه نیز بشار را تنها گذاشته و به کشورهایشان فرار کرده بودند! اما همین همراهی باعث شد تا سد غرور حزب بعث در برابر تواضعش زانو بزند و سپاه پاسداران را به‌عنوان مستشار قبول کند. از سوی دیگر در این شرایط وقتی یکی از سرداران ارشد ایرانی به گرمی با عوامل ارتش عربی سوریه برخورد و به‌اصطلاح با آنان سلام و علیک داشت؛ دل‌های آن‌ها را نرم می‌کرد.

به‌هرحال سردار خوب می‌دانست که برای گشایش در جنگ، «ایمان» مهم‌ترین ملاک است. فاکتوری که در آن روزها در ارتش بعث سوریه دیده نمی‌شد. ارتشی که شراب می‌خورد، در آن نمازخواندن ممنوع بود و نمی‌توانست مفهوم «جنگ شهری» و نامنظم را خوب درک کند؛ حاج حسین را به این وادا داشت تا نیروهای مردمی مسلمان را در کنار هم جمع کند. آغاز همین فکر سبب شد تا نیروهای داوطلب افغان آموزش

بینند و سفت و سخت پای دفاع از حرم حضرت زینب (س) بایستند. سردار همدانی باایمان، رشادت ولایت مداری‌ای که در آن‌ها دید، لقب فاطمیون را برای آن‌ها انتخاب کرد. فاطمیونی که امروز لشگری شده‌اند کاری؛ و هر جا که گره‌ای بر جنگ می‌افتد به‌عنوان گره‌گشا وارد میدان می‌شوند. این همه از سرداری که در تأسیس چندین لشگر سپاه پاسداران نقشی اساسی را ایفا کرده است، به‌هیچ‌وجه دور از انتظار نبود. در کنار این، نیروهای مردمی خود سوریه که دائماً شاهد به یغما رفتن ناموس و کشته شدن عزیزانشان بودند، برخلاف ارتش انگیزه خوبی برای جنگ با داعش داشتند. به‌طوری‌که بعدها همین نیروهای مردمی توانستند در برابر یورش تروریست‌ها به شهرها و روستاها استقامت کنند. حاج حسین همدانی به‌خوبی این انگیزه را درک کرد!

در روزهایی که حدود هشتاد درصد سوریه دست تروریست‌های تکفیری بود و ارتش سوریه مدام صحنه‌ها را ترک می‌کرد؛ سردار وپارانش ایده تشکیل نیروهای مردمی را می‌دهند. در ابتدا مقامات سوری این حرف را جدی نمی‌گیرند لکن وقتی کار را شروع می‌کنند، درست مانند آن ۸ سال بازهم دنیا را وادار به تعجب می‌کنند به‌طوری‌که وقتی مردم عادی در کمتر از یک ماه خدمه تانک می‌شدند؛ طبیعی بود، ارتشی که حدوداً ۳ الی ۴ سال وقت صرف آموزش برای خدمه تانک می‌کرد را به تعجب وادارد؛ اما در آن زمان مشکلی که وجود داشت این بود که مردم مذهب واحدی نداشتند و در نگاه اول به نظر می‌رسید که با توجه به تبلیغات حامیان صادق شیرازی وهابیون، متحد کردن شیعه و سنی در کنار هم کمی سخت باشد. از طرفی هم نمی‌شد که تنها یکی از آن‌ها را پذیرفت چراکه این تصمیم بعدها در آزادسازی و یا حراست از شهری که عمده جمعیت آن مذهب دیگر بود، مشکل‌ساز می‌شد. این موضوع حاج حسین را نگران کرده بود اما یار احمد متوسلیان مردی نبود که به همین زودی عاجز شود. از این‌رو عده‌ای را از ایران مأمور می‌کند تا برای تبلیغ و انجام کار فرهنگی به سوریه بیایند. خیلی از مبلغان وقتی شرایط موجود در سوریه، حزب بعث و... را می‌بینند، حتی گاهی از کوره درمی‌رفتند و لوازم امر به معروف و نهی از منکر را از یاد می‌بردند و در اینجا بود که سردار وارد می‌شد و این نکته را که «برای رسیدن به هدف، شیعه باید خون دل بخورد» را به آن‌ها تذکر می‌داد. حاج حسین برای مدیریت این فضا بر روی رفتار تأکید داشت، به‌نحوی که بعدها

با رفتار شایسته مستشاران نظامی و فرهنگی ایرانی در سوریه، بشار اسد به این نکته اذعان داشت که اگر حاج قاسم سلیمانی و یارانش در انتخابات کاندید می‌شدند، از من بیشتر رأی می‌آوردند! حتی این رفتار باعث شد تا خیلی از افسران ارتش نیز که تا همین چند وقت پیش نماز خوان‌ها را مجازات می‌کردند، بیایند و از سردار همدانی نحوه نماز خواندن را جویا شوند. این اتفاقات و هزاران مصداق دیگر سبب شد تا حاج حسین همدانی به ایمانی که برای نیروهای رزمی مدنظرش بود نزدیک شود.

روزها می‌گذشت و اخبار تلخ و شیرین از سوریه به گوش می‌رسید! تا جایی که حس می‌شد به علت از بین رفتن بیشتر سرمایه‌های اقتصادی سوریه از یک‌طرف و استقامت نیروهای مردمی و تیپ فاطمیون از طرف دیگر، جنگ به سمت فرسایشی شدن پیش رود. این فرسایش در نهایت می‌بایست یکی از طرفین درگیر را وادار به کوتاه آمدن و مذاکره کند اما سردار از رهبرش دستور داشت! نمی‌توانست حُلف وعده کند از این جهت تلاشش را دوچندان کرد لکن نیروهای سوری هم بی‌انگیزه شده بودند! خیلی‌هایشان می‌آمدند، چند روزی می‌ماندند و بعد می‌رفتند پی زندگی‌شان! باقی هم تا شرایطی برایشان فراهم نمی‌شد تن به جنگ نمی‌دادند. از این میان فقط عده‌ای قلیل برای سردار باقی‌مانده بودند لکن با این وجود باز هم تمام تجربیاتش را به کار می‌گرفت تا اوضاع از این‌که هست بدتر نشود. همین استقامت سبب شد تا محاسبه کسانی که در روزهای اول عطای دمشق را به لقایش بخشیده و پا به فرار گذاشته بودند؛ حال جنگنده‌های خود را آماده و بمب‌هایشان را بر سر داعش خراب کنند. بمباران‌های دقیقی که راه را برای نیروهای تازه اعزام‌شده روسی و سوری هموار می‌سازد تا به‌زودی ماجرا را خاتمه دهند.

بعد از حضور و دخالت جدی روس‌ها در صحنه‌ی سوریه، واکنش‌های متفاوتی در این باره ایجاد شد. حامیان تروریست‌ها مجبور به نشان دادن چهره‌ی واقعی خود شدند؛ و این بار علناً از تربیون‌هایشان به حمایت از تروریست‌ها پرداختند. البته این حمایت تازگی نداشت زیرا در مدت حضور ائتلاف آمریکایی در منطقه، تنها کمتر از ۵۰۰ نفر داعشی به هلاکت رسیدند این در حالی است که برای جنگنده‌های ائتلاف هزاران ساعت سورتی پرواز ثبت شده بود؛ اما حمایت کرکس‌های آمریکایی از تروریست‌ها به همین جا ختم نمی‌شود به‌طوری‌که وقتی داعش الرمادی را در عراق به

اشغال خود درآورد، ستون‌های پیاده عظیمی را برای حمله به تدمر، راهی سوریه کرد. حال سؤال اینجاست که چرا جنگنده‌هایی که به راحتی می‌توانستند این ستون کشی‌ها را منهدم کنند؛ به تماشا نشستند تا تدمر اشغال گردد؟! شایان ذکر است که تدمر شهر بسیار مهمی برای نفوذ در دمشق به حساب می‌آید! با تمام این شرایط حال حامیان داعش قیافه حق به جانب گرفته و از به درک واصل شدن چند صد تروریست به وسیله روس‌ها (در کمتر از هزار سورتی پرواز) احساس نگرانی می‌کنند.

در این میان واکنش عجیب دیگری نیز رخ داد و آن التماس سعودی‌ها به روس‌ها بود تا مواضع تروریست‌های دست‌آموزشان در امان بماند! شاید طبیعی باشد کشوری که پادشاهش در کُما به سر می‌برد، درگیر اختلافات داخلی است، آبرویش در اتفاقات اخیر حج از بین رفته و ناوهای جنگی‌اش درگیر چنگال محکم انصارالله یمن شده است؛ دیگر نتواند وقتی را صرف حمایت از فرزندان نامشروعش کند. از این جهت چاره‌ای جز التماس به روس‌ها ندارد. از طرفی بعد از مدت‌ها حضور آمریکا در منطقه و پیشبرد اهدافش، روسیه دیگر نمی‌خواهد اشتباهش را در افغانستان تکرار کند و به همین سبب گمان می‌شود ریاال‌های عربی نتواند جایگزین قدرت‌نمایی دومین ارتش دنیا برای حفظ منافعش شود. از طرفی نیز به تازگی آمریکایی‌ها اعلام کرده‌اند که حمایت خود را از برخی نیروهای تکفیری برداشته و به نحو دیگر از آنان حمایت می‌کنند. این تنها ماندن تروریست‌ها و حواس جمعی روس‌ها می‌تواند به مرور شرایط را برای پایان تکفیری‌ها مهیا کند. این حواس جمعی روس‌ها حتی در جنگیدنشان نیز مشهود است به نحوی که در افغانستان وقتی هواپیماهایشان هنگام برخواستن از باند باراکت مورد اصابت قرار می‌گرفتند؛ کاملاً درمانده شده بودند اما اکنون بالگردهایشان به طور ۲۴ ساعته در اطراف فرودگاه‌ها پرواز می‌کنند تا هرگونه تحرک را مورد هدف قرار دهند. این مصداق نشان‌دهنده عزم روس‌ها در سوریه است. از طرف دیگر درگیری سوخوهای روسیه با اف ۱۶های ترکیه و قفل چندین دقیقه‌ای بر روی آن‌ها، همه حاکی از این است که روس‌ها همچنان پا به کارند.

در این بین که همه در پی انعکاس عقب راندن تکفیری‌ها از اطراف لاذقیه توسط روسیه بودند، سردار ویارانش نیز نیروهای پیاده را به تدریج آماده کردند زیرا که شرط

اصلی در پیروزی تصرف زمین است و بمباران به تنهایی نمی‌تواند کاری را از پیش ببرد! خبرهای خوشی هم که این روزها از حماه می‌رسد گواه بر این مدعاست! اخباری که اگر نتیجه آن منجر به فتح حلب شود، پیروزی بزرگی در سوریه محسوب می‌شود چراکه حلب به تنهایی جمعیت زیادی از سوریه را به خود اختصاص داده است و فتح آن یقیناً سبب مهیا شدن دو شرط مهم می‌شود: اول آن که رقه (پایتخت داعش و استان مهم نفتی) در دو جبهه درگیر خواهد شد که این امر حکایت از سهولت در آزادسازی آن را دارد و دوم آنکه بخش مهمی از مرز مشترک سوریه با ترکیه از دست تروریست‌ها خارج می‌گردد. حال آنکه با عقب رانده شدن تروریست‌ها از حومه لاذقیه توسط بمباران روس‌ها و همچنین خبرهای خوشی که از حماه و آزادسازی بخش‌های وسیعی از حلب به گوش می‌رسد، نشان‌دهنده آن است که **سردار** راهی را در عملیات زمینی آغاز کرد که در نهایت منجر به آزادسازی کامل سوریه خواهد شد و قطعاً دیری نمی‌پاید که همانند هم‌رزمش محمد جهان‌آرا، مردم حلب برایش ندای «حسین نبودی ببینی» سر دهند و لقب ابوهبی را که برای سردار همدانی در نظر گرفته بودند، در چند روز مانده به محرم آنان را یاد وهب و حبیب دشت کربلا بیاندازد و اینکه به خاطر داشته باشند که حاج حسین مانند شهدای دشت کربلا تمام دل‌بستگی‌هایش را برای عزت مردم سوریه، در ایران جا گذاشت. باشد که بعد از اتمام این حوادث؛ این فداکاری فراموش نشده و سوریه با درس‌هایی که از خون سردار گرفته است بار دیگر خود را اسیر دست منفعت‌طلبان نکند و بداند این سردار بود که با استعانت از باری تعالی و مدیریت هوشمندانه، توانست تحولات اشاره‌شده را رقم بزند و الا اگر استقامت همین حاج حسین و یارانش نبود، نیروهای روس به یاد همان اوایل جنگ و ماجراهای دمشق، هیچ‌گاه جرئت ورود به سوریه را در خود نمی‌پروراندند. (<http://hamedanestan.ir/>)

✓ **سطح ستادی:** تدوین آیین‌نامه‌ها، برنامه‌ها، سیاست‌ها در سطوح پایین‌تر.

✓ **سطح عملیاتی:** ارائه مشاوره و شرکت در جلسات اجرایی، کمک به تدوین دستورالعمل‌ها و روش‌های جاری، نظارت بر فرآیندهای اجرایی، کنترل اثربخشی برنامه‌ها و ... اشاره نمود.

مستشاران نظامی ایران در سوریه در ۴ سطح حضور دارند.

امنیت ملی ایران و سوریه به هم گره خورده است و اگر ایران از سوریه دفاع نکند به ناچار باید در جاهای دیگری درگیر شود. سوریه بیش از چهار سال است که در نقطه تمرکز تلاش راهبردی یک ائتلاف جهانی قرار گرفته است و مستشاران نظامی جمهوری اسلامی ایران در چهار سطح راهبردی، عملیاتی، تاکتیکی، فنی و امدادی در سوریه حضور فعال دارد. این ائتلاف شامل آمریکا، برخی از کشورهای اروپایی و متحدان منطقه‌ای آن همچون عربستان است که تروریست‌ها را مورد حمایت‌های سیاسی، اقتصادی، تسهیلاتی، اعتقادی، مالی و نیروی انسانی قرار می‌دهند. این ائتلاف دست به دست هم داده است تا در یکی از کانون‌های مقاومت در برابر صهیونیست‌ها نقشه‌ای مخرب اجرا کنند. برنامه اول آمریکا سرنگونی نظام سوریه در ماه رمضان چهار سال پیش و سپس حرکت به سمت لبنان، عراق و ایران بود. پس از چهار سال و نیم هیچ‌یک از اهداف و راهبردهای این ائتلاف ویرانگر بین‌المللی تحقق نیافته و نظام سوریه همچنان مستقر است. این ائتلاف قصد داشت با محبوس کردن نظام سوریه و بسته آسمان آن و انجام حملات نظامی مستقیم به سیستم‌های دفاعی و امنیتی و زیرساخت‌های سوریه و توسعه جنگ وسیع داخلی در این کشور نظام سوریه را به فروپاشی بکشاند که موفق نشد. راهبرد آمریکایی‌ها در سوریه را پاتکی به انقلاب‌های ناشی از بیداری اسلامی در مصر، یمن، تونس، لیبی و بحرین دانست و گفت: «آمریکایی‌ها آمدند تا در قلب مقاومت اسلامی که پاشنه تحولات منطقه‌ای است یک نقشه جامع سیاسی را به اجرا بگذارند. سوریه منطقه تقابل نظام سلطه با انقلاب اسلامی است و آنچه در این کشور می‌گذرد به هیچ‌وجه درگیری‌های قدرت‌های بزرگ با نظام سوریه نیست بلکه درگیری بین دو جبهه است. وی تصریح کرد: اگر آن‌ها موفق به طی کردن پله اول می‌شدند به مرحله بعد می‌رفتند و تلاش می‌کردند تا بتوانند نقطه به نقطه پیش بروند. دشمنان اسلام در پی تکه‌تکه کردن جغرافیای جهان اسلام بوده و هستند، آن‌ها می‌خواهند با این کار در هر زمان که خواستند به یک‌تکه از آن حمله کنند. حضور مستشاری جمهوری اسلامی ایران در سوریه در ابتدای بحران امنیتی در این کشور کار ایران استحکام سیاسی، روانی، اقتصادی و نظام و مردم سوریه است که در خط مقدم مبارزه با راهبرد آمریکایی‌ها و صهیونیست‌ها قرار دارند. حضور ایران در سوریه را از نظر

عملیاتی در چهار سطح تقسیم‌بندی شده است. در عرصه مستشاری راهبردی مباحث سیاسی و معنوی و تقویت دولت و نظام و مردم سوریه و انتقال تجربیات ارزشمند دفاع مقدس به فرماندهان عالی‌رتبه ارتش سوریه، نوسازی و بازسازی ساختار ارتش این کشور و تلاش برای سازمان‌دهی، آموزش، طراحی و جذب نیروی انسانی جدید در ارتش سوریه است. ایران تجربیات ارزشمند خود را در زمینه بسیج مردمی به سوری‌ها منتقل کردیم و ساختار مفهومی و عملیاتی بسیج مردمی را در سوریه به اجرا گذاشت، سطح مستشاری عملیاتی ایران در سوریه را دومین سطح از حضور کشورمان در سوریه می‌باشد، در این سطح به فرماندهان سطوح عملیاتی اعم از فرماندهان لشگرها و تیپ‌های ارتش کمک می‌کنند و سطوح میان جنگ با تروریست‌ها را مدیریت می‌نمایند. سطوح تاکتیکی، فنی و امدادی را دو سطح دیگر حضور مستشاری ایران در سوریه می‌باشد. این سطوح شامل آموزش فرماندهان گردان‌ها، آماد، آموزش و تعمیرات و امداد و نجات است که همه این‌ها با درخواست رسمی دولت سوریه به اجرا گذاشته می‌شود. نگاه به سوریه فراتر از جنبه اعتقادی است و این کشور برای ایران ارزش استراتژیک فوق‌العاده دارد زیرا بخش‌هایی از امنیت ملی و منطقه‌ای ما با آن گره‌خورده است. اگر ما سوریه را که در رأس محور مقاومت است تنها بگذاریم باید در عرصه‌های دیگر با دشمن درگیر شویم. بر این اساس ما سطح حضور مستشاری‌مان را در سوریه از نظر کمیت و کیفیت گسترش دادیم. برای بهتر ارائه کردن خدمات مستشاری نیروهای ما باید حتماً از میدان‌های نبرد بازدید کنند و حضور داشته باشند و بازدید از میداین نبرد از الزامات تاکتیکی لازم برای آموزش نیروهاست و این مسئله باعث افزایش شمار شهدای ما در سوریه در چند روز اخیر است. ویژگی اصلی مستشاران ایرانی در سوریه را نبوغ و نفوذ در قلب‌ها دانست و گفت: هنر آنان تسخیر دل‌هاست. (<http://alef.ir/vdciz5ap5t1au32.cbct.html?304914>)

۹-۳. کاربران

۱. دانشگاه ۲. سازمان امنیتی. دفاعی سپاه و نیروهای مسلح ۳. مؤسسات علمی
- اجرائی ۴. حوزه بین‌الملل مؤسسات واحدهای دولتی کشورهای همسوء، ارتش‌ها، نهضت‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش

۳-۱۰. شیوه ارائه خدمات مستشاری

- ✓ همفکری و مشاوره به مسئولان و مدیران سپاه، شهری، کشوری و حوزه بین‌المللی
- شهید همدانی به جبهه‌های مقاومت اسلامی در سوریه رفت تا در برابر معاندین بایستد و در آنجا جبهه مردمی را تشکیل داد و از تجربیات خود در مسائل امنیتی و نظامی به سوریه کمک کرد.
- عضویت در شوراهای کمیسیون‌ها، کارگروه‌ها و هسته تفکر

✓ همکاری و کمک در تدوین استراتژی راهبردی، فرآیندها و فرم‌ها

- بزرگ‌ترین نقش شهید همدانی در سوریه را برنامه‌ریزی، تشکیل و سازمان‌دهی نیروهای «دفاع وطنی» بود و نیروهای دفاع وطنی مشابه نیروی بسیج در جمهوری اسلامی ایران است. نیروهای دفاع وطنی در سوریه وجود نداشت و با هدایت و مدیریت شهید همدانی شکل گرفت. این نیروها با حضور اقشار مختلف مردم بیش از ۸۰ هزار نفر را ظرف دو سال جذب کردند. برخی از این نیروها در مناطق عملیاتی درگیر و شهید شده‌اند.

✓ تدوین و ارائه گزارش‌ها و انجام مطالعات خاص

✓ همکاری و حضور در باز دیدها، رزمایش‌ها، نظارت تبادل و ...

- بزرگ‌ترین کارکرد شهید همدانی را انجام وظیفه مستشاری در میدانی فعال برشمرد و ادامه داد: وی در عملیات‌های مختلفی هم به واسطه اطلاعات، عملیات، طراحی، شناسایی و تدارک برنامه‌های آفندی و پدافندی برای نیروهای عملیاتی حضور مستقیم داشت. یک روز جلسه‌ای در سفارت برای بررسی آخرین تحولات سوریه داشتیم و قرار بود سردار همدانی نیز در این جلسه شرکت کند اما وی کمی با تأخیر حضور یافت. تیم همراه سردار همدانی در این جلسه تأکید کردند که شهید همدانی تا ساعت ۴ صبح در حال بازدید و شناسایی مناطق عملیاتی بوده است ایشان از ۴ صبح نیز که برای استراحت آمده بود، به تنهایی و برای شناسایی منطقه دیگری رفته است. (همان، سایت)

- شهید همدانی به واسطه فرماندهی، تواضع، حسن خلق و تجارب ارزشمند در ۸ سال دفاع مقدس، نقش سازنده‌ای در سوریه داشت. (همان، سایت)

- سردار همدانی بابت «سوریه در دوران دفاع مقدس ایران به کمک ما آمد و با دشمن همکاری نکرد و ایران را به رسمیت شناخت» سوریه عمق استراتژیک ماست. وی با اشاره به اینکه سوریه نقطه هدف مؤثر دشمن بود، ابراز کرد: سوریه مرز درگیری و عملیاتی با سرزمین اشغالی دارد. در جریان سوریه دو اردوگاه شامل؛ دشمنان سوریه یعنی آمریکا، کشورهای اروپایی و عربی و دوستان سوریه یعنی ایران، روسیه و چین تشکیل شده است.

(<http://www.tasnimnews.com/fa/news/>)

✓ نقد و بررسی مؤثر و سازنده فرآیندها و روش‌ها در جهت بهبود روال جاری

✓ ارزیابی طرح‌های ملی و ارائه تحلیل موضوعی به همراه پیشنهاد

✓ ارائه ایده، نظر و پیشنهاد مدل‌های موردنیاز

- همدانی یک متخصص در «نحوه رزم عملیات نیروهای منظم با شبه‌نظامیان» بود.

(Wall Street Journal)

- شهید همدانی در طول این نزاع (جنگ تروریست‌های تکفیری با ملت مظلوم سوریه) تجربیات آموزشی به ملت سوریه بدون هیچ انتظاری منتقل شد.

(سایت Wnd)

✓ ارائه تجربیات خود به سازمان (تجربه نگاری)

۱۱-۳. ویژگی‌های مستشار

- ✓ عضویت هیئت علمی یا پژوهشگری دانشگاه
- ✓ برخورداری از دانش تخصصی مرتبط با نوع مأموریت
- ✓ برخورداری از انگیزه فردی و امکان حضور در محل بر اساس برنامه درخواستی کاربر
- ✓ دارای توانایی شناسایی و حل مسائل سپاه، کشور و حوزه بین‌الملل

- ✓ دارای توانایی ایجاد رابطه بین دانشگاه و محل مأموریت مستشار با تائید
- ✓ آشنایی با ساختار، مأموریت و شرح وظایف محل انجام خدمت
- ✓ مسئولیت پذیر بودن، دارای دغدغه و منظم بودن با تائید دانشکده مربوطه
- ✓ انگیزه قوی جهت انتقال تجربیات
- ✓ توانایی تبدیل دانش ضمنی به صریح
- ✓ دارای ۱۰ سال و بیشتر سابقه خدمت در سپاه

۱۲-۳. وظایف مستشار

- ✓ حضور در ساعات تعیین شده در محل مأموریت
- ✓ ترویج نگاه سیستمی و دانشی در رده
- ✓ تلاش و برنامه ریزی در جهت ارتقاء شاخص های اساسی رده
- ✓ آسیب شناسی امورات اساسی و روندهای مهم اجرای پیشنهاد و رشد
- ✓ شناسایی ظرفیت های جدید در جهت پیشبرد بهتر امور
- ✓ برقراری ارتباط معین بارده محل مأموریت
- ✓ ارائه پیشنهاد جهت بهبود امور جاری رده محل مأموریت
- ✓ شرکت در کمیسیون ها و کارگروه ها برای فعال سازی ظرفیت های کارشناسی رده
- ✓ شرکت در رزمایش ها و اردوهای رزمی
- ✓ فراهم سازی بستر جهت ارتباط با پژوهشگران و نخبگان رده ها با دانشگاه
- ✓ مستندسازی اقدامات انجام شده و ارائه گزارش کتبی به دانشگاه

۱۳-۳. دلیل افزایش حضور مستشاری ایران در سوریه

از ابتدای بروز درگیری ها در سوریه و تبدیل شدن تدریجی آن به یک بحران امنیتی فراگیر، جمهوری اسلامی ایران همواره از دولت مستقر در سوریه حمایت کرده است. مدت ها است که ایران رسماً اعلام کرده که در سوریه حضور مستشاری دارد. دلیل این افزایش به درخواست دولت سوریه، حضور مستشاری ایران در این کشور بیشتر شده است.

✓ راهبرد امنیتی ما ایجاب می‌کند که از سوریه حمایت کنیم

مسئله امنیت در جهان یک مسئله بین‌المللی است. با توجه به اینکه سوریه در خط مقدم مقابله با صهیونیسم است، راهبرد امنیتی ما ایجاب می‌کند که از کشورهایی که در خط مقدم مقابله با اسرائیل هستند حمایت کنیم. مقام معظم رهبری بارها اعلام کرده‌اند ما به این کشورها کمک می‌کنیم. یکی از راهبردهای ما درباره سوریه به‌عنوان خط مقدم مبارزه، کمک‌های مستشاری اعم از آموزشی و لجستیکی است. حضور مستشاری ما در سوریه با توجه به تجربه هشت سال جنگ تحمیلی، یک راهبرد امنیتی و دفاعی است.

✓ افزایش حضور مستشاری در سوریه، به نفع منطقه است

آنچه از قرائن و شواهد پیداست، حضور مستشاری ما در سوریه تقویت می‌شود زیرا این هم به نفع سوریه و هم به نفع منطقه است. درواقع در پی درخواست‌های سوریه و با توجه به شرایط منطقه، نیروهایی از سپاه پاسداران، در سوریه حضور مستشاری دارند تا کار مشاوره و بررسی‌های میدانی و تبادل نظر را انجام دهند. قطعاً با توجه به تحرکات بیگانگان و جنایات تروریست‌ها که دست‌نشانده عوامل خارجی هستند، نیاز است که این حضور در سوریه پررنگ‌تر شود و همکاری ما و سوریه در حوزه‌های سیاسی همیشه خوب و استراتژیک بوده است و امروز نیز در همان راستا همان همکاری‌ها را داریم و با نگاه به حل مسائل منطقه و استقرار آرامش و امنیت در آن، این کارها صورت می‌گیرد و این روند تا شرایط بتواند به‌صورت عادی برگردد، ادامه دارد و با اقدامات مستشاری و سایر اقدامات، ایران اجازه ندادند داعش که فرزند نامشروع رژیم صهیونیستی و آمریکاست وارد مرزهای ایران شود و حتی از کشور عراق و سوریه در این زمینه حمایت شد. اگر کمک‌های مستشاری ایران نبود چه‌بسا دولت بشار اسد سقوط کرده بود، دولت قانونی عراق نیز سقوط می‌کرد، مقاومت لبنان با چالش مواجه می‌شد، انتفاضه سوم نیز در فلسطین هیچ‌گاه شکل نمی‌گرفت و رژیم صهیونیستی می‌توانست به‌راحتی همان اهداف سوء خود را دنبال کند. ایران با حضور مستشاری خود در سوریه تا مشخص شدن شرایط در این کشور ادامه می‌دهد و برای اینکه ناامنی به مرزهای کشور نرسد، باید این

نامنی را قبل از رسیدن به مرزها دفع و با آن مقابله کنیم؛ در غیر این صورت ناچاریم در مرزهایمان با تروریست‌های تکفیری بجنگیم و عقل حکم می‌کند که علاج واقعه را قبل از وقوع داشته باشیم. ادامه حضور مستشاری ما در سوریه نیز بستگی به نیاز ارتش سوریه و امکانات ما و شرایط نبرد دارد و در آینده ممکن است کاهش یا افزایش یابد.

(<http://www.ana.ir/news/>)

۱۴-۳. نقش مستشاری شهید همدانی

✓ فرهنگی - امنیتی: سردار شهید معتقد در خصوص وضعیت سوریه بود: دشمن در سال ۸۹ با ایجاد بحران امنیتی در سوریه به دنبال آن بود تا طی مدت چهار ماه دولت قانونی سوریه را سرنگون کرده و بدین ترتیب ضمن کوتاه شدن دست ایران در مقابله با رژیم اشغالگر قدس، با تضعیف حزب... لبنان، امنیت رژیم غاصب را تضمین کند؛ ولی اکنون باگذشت چهار سال از شروع بحران امنیتی، هنوز نتوانسته اهداف خود را محقق شده بباید. زمانی که بحران امنیتی در سوریه آغاز شد عده کمی از فرزندان کشورمان برای ارائه کمک‌های فکری به این کشور رفتند؛ که یکی از نتایج این حضور علاوه بر مقاومت چهارساله در برابر تکفیری‌ها و حامیان غربی و عربی آن‌ها، می‌توان به راه‌اندازی نوعی بسیج به نام «دفاع وطنی» اشاره کرد و همچنین شکل‌گیری دفاع وطنی و حشد الشعبی که داوطلبان سوری و عراقی جهت مقابله با گروهک‌های تکفیری هستند نیازمند فعالیت‌های فرهنگی، فکری و تبلیغاتی است. این بسیج مردمی با قرار گرفتن در کنار دولت موجب شدند تا دمشق از خطر سقوط رهایی یابد. سردار همدانی با استفاده از تجربه بسیج مستضعفین در ایران، مدل بسیج را در سوریه سازمان‌دهی تا در کنار ارتش سوریه به مقابله با داعش بپردازند.

✓ پایش رفتار و فعال‌سازی کانون‌های بسیج در سوریه با محوریت فرهنگی - امنیتی

✓ «جهاد البناء» تقویت روح وحدت

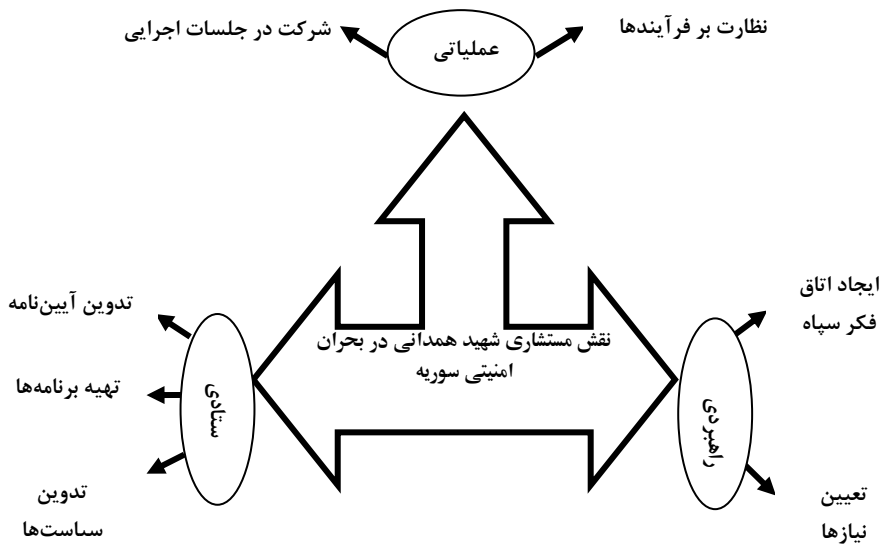
✓ شعبه‌ای از قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا(ص) در سوریه: فعالیت در حوزه عمرانی بخش دیگری از اقدامات تیم مستشاری ایران در سوریه بوده است.

<http://www.hamedanpayam.com/shownews/specific/>

۱۵-۳. مدل مفهومی بحران امنیتی سوریه

پیشینه تحقیق: به دلیل بدیل بودن، در این زمینه تحقیقی انجام نشده است (انشاء الله حاصل مطالب همایش شهید همدانی در آینده دستمایه محققان خواهد شد: بررسی توصیفی موضوع به عنوان بهترین روش استفاده شده

۴. تجزیه تحلیل داده ها

شهید همدانی به مثابه مستشار نظامی موفق: در قالب یک مستشار نظامی شهید همدانی موفقیت های منحصر به فردی کسب نمود. با بررسی وضعیت مخاطره آمیز سوریه در آن برهه از زمان، متوجه عمق ماجرا خواهیم شد. به این ترتیب که یک سپاهی پاسدار، با درک همه جانبه موضوع، وظیفه خود می داند تا با حضور در کاخ ریاست جمهوری سوریه در دمشق، امکان ارائه مشورت به رئیس جمهور سوریه را از نزدیک فراهم آورد.

تا جایی که در یکی از روزهای حضور خود در محل کارش (در محل کاخ)، در ساعت ۷ صبح از ناحیه شانه مورد هدف یک تک تیرانداز قرار گرفت، گویا دشمنان متوجه نقش اساسی وی شده و در صدد حذف فیزیکی وی برآمده بودند.

با وجود همه خطرات متوجه ایشان، وی مصمم به ادامه نقش مؤثر خود بود و می توان

پیگیری تشکیل «دفاع وطنی در سوریه» را از ثمرات مهم این اهتمام مقدس برشمرد. در صحنه‌ی دیگری، شاهد نقش اساسی شهید همدانی در اداره نمودن کار در نقش یک دیپلمات، می‌باشیم. وابسته نظامی در هر کشوری موظف است مشاوره‌ی نظامی به سفیر مستقر در کشور هدف ارائه نماید ولی مستشاری نظامی که توسط سردار رشید اسلام، شهید حسین همدانی در سوریه به انجام رسید، ارائه پیشنهادها اساسی و تعیین‌کننده در نقش‌های توأمان، راهبردی، عملیاتی و تاکتیکی به بالاترین مقام کشور هدف که باعث تغییر کلی در روند رویدادهای آن کشور گردید، می‌باشد؛ که به‌درستی توسط ایشان به شخص ریاست‌جمهور سوریه «جناب بشار اسد» ارائه گردید. در این خصوص به‌واقعی اشاره می‌شود:

هم‌زمان با حضور سردار همدانی در مکانی با بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه، دیوار اتاق محل استقرار، با موشک آرپی جی یا خمپاره، مورد اصابت قرار می‌گیرد که در این زمان همه چیز در ذهن رئیس‌جمهور تمام‌شده و به نقطه پایان نزدیک شده (قبلاً ترتیب پناهندگی وی به روسیه داده‌شده بود) شهید همدانی در نهییبی مقدس به وی، متذکر می‌شوند که رئیس‌جمهور سوریه می‌تواند با حضور قدرتمند خود، مسئله پناهندگی را منتفی و در تاریخ ماندگار شود و این مسئله، باعث اخذ تصمیم تاریخی بشار اسد گردید که پس از چند سال، نه تنها محور مقاومت تضعیف نشد بلکه از چنان قدرت و صلابتی برخوردار شد که به‌عنوان سدی محکم در مقابل استکبار جهانی قد علم کرده و به‌عنوان امید مظلومین جهان، الهام‌بخش آنان می‌باشد.

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهادها

شهید همدانی نمونه‌ای از یک فرمانده موفق و مکتبی ولایت مدار است. ایشان در مسئولیت‌هایش به مفاهیم خوش اخلاقی، مهربانی، گذشت، مشاوره در تصمیم‌گیری و تلاش در جهت خشنودی و اعتماد به خدا عمل کرد و تربیت قرآنی را در زندگی پیشه خودساخته بود، از جمله؛ آیه ۱۵۹ سوره عمران «فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ» ترجمه آیه «به (برکت) رحمت الهی در

برابر آنان (مردم) نرم شدی! و اگر خشن و سنگدل بودی، از اطراف تو، پراکنده می‌شدند. پس آن‌ها را ببخش و برای آن‌ها آموزش بطلب؛ و در کارها، با آنان مشورت کن! اما هنگامی که تصمیم گرفتی (قاطع باش!) و بر خدا توکل کن! زیرا خداوند متوکلان را دوست دارد.» را به عنوان منش و روش خود برگزیده بود.

تهجد، تعبد، ایمان، اخلاص و شجاعت، او را به مرتبه‌ای رسانده بود که در تصمیم‌گیری‌ها مقررات، معادلات و فرمول‌هایی که به عنوان نظریه‌های علمی و امنیتی مطرح بودند را با بنیان «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ» به کار می‌گرفت و از ورود به صحنه‌های خطرناک تصمیم‌گیری درنگ نمی‌کرد. گویی تعهد و تقوی و ایمان به غیب به مصداق آیه شریفه «ان تتقوا الله يجعل لكم فرقانا» به او معرفتی شهودی بخشیده بود شاید همین تفاوت او با دیگر فرماندهان و کارشناسان ارشد نظامی باعث تمایز او می‌شد. البته انضباط معنوی همیشه این شکاف را پر می‌کرد و مانع از بی‌انضباطی و عدم اجرای فرامین می‌شد. چه بسا اگر روح ایمانی آن شهید عزیز نبود سرنوشت بحران امنیتی سوریه به گونه‌ای دیگر رقم می‌خورد. مگر نه این است که خداوند در قرآن می‌فرماید: «إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ» (فصلت- ۳۰) او به آیات قرآن و احادیث و روایات رسیده از پیامبر گرامی اسلام (ص) و ائمه معصومین علیهم السلام سخت اعتقاد داشت و پیروزی حق را در شرایط مقاومت یقین می‌دانست و همیشه در بیانات و استدلال‌های عملیاتی به آیات الهی تمسک می‌جست و به آن‌ها استناد می‌کرد به نوعی که گویا از آن‌ها تغذیه می‌کند و نشاط روحی و حیات می‌گیرد. ایشان معتقد بودند که هیچ کلامی در اسلام بی‌حکمت نیست (مکارم شیرازی، ۱۳۶۷: ۷۰-۷۵). ایشان ضمن احترام به رعایت اصول علمی در کارها یک فرمانده تکلیف محور بود «من یک سرباز و بسیجی کوچک نظام هستم».

اگر بینش مدبرانه و اقدام متبحران امنیتی شهید همدانی در بحران امنیتی سوریه نبود، مشخص نبود امروز استکبار با محور مقاومت چه می‌کرد. شهید همدانی نقش مهمی در محور مقاومت داشت. مدیریت ایشان در بحران امنیتی سوریه، نقش به سزایی در مهار بحران امنیتی در سوریه داشت.

در پاسخ به سؤال اصلی بر اساس مطالب جمع‌آوری شده به این نتیجه می‌رسیم که نقش مستشاری و دیپلماتیک شهید همدانی در بحران امنیتی سوریه بسیار تعیین‌کننده و اقدام به‌جا و به‌موقع بوده است زیرا نتایج حاصله، با یک نگاه گذرا نمایانگر ایجاد امید و انگیزه در سردمداران نظام سوریه برای مقاومت بی‌وقفه در مقابل ظلم و ظالم بوده است؛ و حداقل خواست دول استکباری را ۵ سال به تأخیر انداخته است. در نتیجه این ویژگی‌ها به‌عنوان دستاورد این تحقیق می‌گردد.

ویژگی‌های یک مستشار نظامی موفق

۱. شجاع و ثابت‌قدم در راستای پاسداری از انقلاب اسلامی.
۲. دفاع از مظلوم و مظلومیت (شیعه. سنی)
۳. قدرشناسی نسبت به کسانی که در زمان بحران امنیتی و جنگ، حامی ما بودند.
۴. برخورداری از هوش و ذکاوت و موقعیت‌شناسی و محیط‌شناسی.
۵. دارا بودن دانش و تجربه کافی در عرصه‌های مختلف.
۶. دارای روحیه خستگی‌ناپذیر و صبر و متانت و تلاش روزافزون.
۷. نوآوری و خلاق بودن و عدم وابستگی به روش‌های مرسوم در همه‌ی عرصه‌های سیاسی، فرهنگی، نظامی و امنیتی.
۸. استفاده از فرصت‌ها، برای تداوم و گسترش ارتباطات.
۹. به‌کارگیری مناسب اصول دیپلماتیک در روابط و حقوق بین‌الملل.
۱۰. دارای شخصیت تأثیرگذار و جذاب و روحیه جذب حداکثری

راه‌کارهایی برای آینده (استفاده از پتانسیل‌های موجود)

۱. بازنگری در به‌کارگیری هدفمند پاسداران در مناصب مستشاری و رایزنی نظامی و امنیتی.
۲. تجدیدنظر در معماری، ساختار، سازمان، وظایف و... در حوزه فعالیت خارجی
۳. تغییر رویکرد از یک شغل صرفاً دیپلماتیک به مدیریت جهادی در عرصه حفظ دستاوردهای نظام (من یک انقلابی هستم).
۴. لزوم به‌کارگیری فرصت‌های خارجی در ایفای نقش به‌عنوان سپاه پاسداران

انقلاب اسلامی و محدود نشدن در سپاه پاسداران جمهوری اسلامی ایران.

۵. تربیت استراتژیست‌های واقع‌بین و آرمان‌گرا (در فکر و عمل).

۶. بهره‌گیری مناسب از رهنمودهای امامین انقلاب و سیره ائمه معصومین(ع) در

حفظ و تداوم انقلاب اسلامی.

۷. الگو قرار دادن امامین انقلاب مثل تشکیل دفاع وطنی در سوریه به تأسی از

امام خمینی(ره) و تشکیل ارتش ۲۰ میلیونی.

۸. تلاش در راه رسانیدن پیام انقلاب اسلامی به جهانیان. (بیداری اسلامی به

تأسی از اسلام ناب محمدی(ص)

۹. جریان‌سازی و عدم ورود مستقیم در ماجراها و نیز ارزشی عمل کردن.

۱۰. شایسته‌سالاری به‌جای باندبازی کورکورانه.

منابع و مأخذ

- قرآن کریم، سوره بقره، آیه ۱۴۸.
- اتحاد میان سوریه‌ی اسدی و ایران مبتنی بر دین‌سالاری شیعه اتحادی سیاسی است و نه مذهبی، یاسین کساب و الشامی، ۱۳۹۴.
- الحیاء، ج ۱.
- تابلو سیاسی، سال دوم / شماره ۲۷۱ / دوشنبه ۲۰ مهرماه ۱۳۹۴
- سیری در اندیشه دفاعی امام خمینی، ص ۷۰، به نقل از صحیفه نور، ج ۲۱.
- مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۶۷، مدیریت و فرماندهی در اسلام، انتشارات هدف.
- میزان الحکمه ج ۵.
- نقش ایران در سوریه یادآور نقشی است که ایالات متحده در ویتنام ایفا کرد، یاسین کساب و الشامی، ۱۳۹۴.
- نهج‌البلاغه، نامه حضرت به مالک اشتر . نامه ۵۳ ص ۱۳۸ چاپ انتشارات جامعه مدرسین.
- Lieutenant Colonel Mark Grdovic, "The Advisory Challenge," Special Warfare, January-February 2008, p. 23.
- Edward C. Stuart, "American Advisors Overseas," Military Review, February 1965. Cited in Robert D. Ramsey III, Advice for
- Advisors: Suggestions and Observations from Lawrence to the Present, Combat Studies Institute Occasional Paper, GWOT OP#19, Ft.
- Leavenworth, KS: Combat Studies Institute Press, 2006, p. 17.3. Ibid., p. 23.
- <http://amlashma.ir/59799>
- <http://basirat.ir/fa/print/283003>
- <http://hamedanestan.ir/2249/>
- <http://kayhan.ir/fa/news/۸۲۰۶۷>
- <http://salamdelfan.ir/>
- <http://www.ana.ir/news/64038>
- <http://www.hamedanpayam.com/shownews/specific/0xbb3f124320ec35da.html>
- <http://www.mehremashregheh.ir/news/> (سخنرانی تیرماه، ۱۳۹۳، کرمانشاه)
- <http://www.mehrnews.com/news/2941191/>
- <http://www.tasnimnews.com/fa/news/>
- Wall Street Journal

